

mimogredé nekaj reči o tem polju — ti pa si to takoj vzameš k srcu“.

„O, Vicek, jaz vidim bolje nego ti, kam to meri“, odvrne Tomaž; že nekaj časa ne morem opraviti gospodarju ničesar po volji.... Ko bi se trudil Bog vé kakó, vendar mu le ni prav“.

Lenart naježi obrvi ter odpahne sina, ki ga je hotel pomirjati.

„Kako mi nimaš biti v napotje?“ odvrne Tomažu, mar misliš, da ne vém, kake misli se ti sučejo po glavi? Prikupila se ti je gospodarjeva hči, rad bi se prilepil k pahišju, v katerem služiš, in kedó vé, nemara bi še celó mene hotel na stare dni izgnati iz njega. Zmotil si glavo bedasti deklini, da še lastne sreče noče spoznati — glej, čemu si mi v napotje! Ko bi nikdar ne bil prekorčil tega praga!“

Tomaž je poslušal; bil je bled kakor smrt. V glavi se mu je vrtelo. V tem hipu hotel je planiti na starega kakor besna zver ter potlačiti mu v usta razžaljive beseda, toda na srečo je stala med njim in gospodarjem jasna postava Zalikina. Strepetal je in se zgrozil nad tem, kar je hotel storiti.

V ušesih mu je šumelo, pred očmi so se mu delali rdeči ognji. Hotel se je izgovarjati in povedati, kakó bi bil srečen, ko bi Zalika bila tudi takó revna kakor on, ko bi ne imela onega bogatstva, katero mu jo odteguje — toda Tomaž ni znal krasno govoriti, ni mogel najti besed, da bi izrazil vse te občutke... in ko bi jih bil tudi imel, ali bi mu bil kdo verjel?“

„Več me ne ugledate tukaj!“ zakliče z zamolklim glasom. Na to zbeži kakor obnorel iz sobe, slep in gluh za vse. Dirjajoč se je spodtaknil ob debelo Jagodico in dasiravno se mu je glasno jokajoč, motala pod nogami, vendar se ni ogledal. Z vso močjo je zaloputnil vrata, kakor bi mu manjkalo zraka, ter si oddahnih še le potem, ko so mu izginili izpred oči ljudje, katerim je služil z najboljšo vojšo in kateri so ga takó občutljivo razžalili.

Drugo jutro ga že ni bilo več v vasi.

Zalika se je kmalo potem vrnila od tete. Vrnivša se, se je zamán ozirala po kotih v hiši in po dvorišču. Tomaža ni bilo nikjer. Opoldne, kakor bi se hotela prepričati, kako okopavajo krompir, podala se je urno na polje.

Od daleč je opazila črna vola, ki sta potrpežljivo vlekla plug; toda neki drugi človek je oral in z drugim glasom ju gonil.

„Šel je bržkone kositi z Vickom“, mislila si je ter urno zdirjala na livado.

Toda tudi tam ni bilo Tomaža.

Zamišljena se je vračala s počasnimi koraki domú premišljajoč, kako delo bi si ta čas poiskal. Srcé ji je oemirno utripalo; hotela je sesti na kamen ob cesti ter zaplakati kakor mlado dete. A vendar še slutila ni, kaj še je zares zgodilo.

Še le bratova žena ji je povedala vse.

Novice.

— Osebné vesti. — Policijski komisar ljubljanski Fr. Podgoršek je imenovan sodnim pristavom v Logatcu. — Sodni pristav v Logatcu J. Cotman je premeščen v Litijo. — Notarski kandidat K. Pleiweis je imenovan substitutom odstopivšega notarja dr. Zupanca. — Za sodne oficijale prve vrste so imenovani: A. Milavec v Kočevju, A. Jonke v Metliki, H. Smola v Postojini za Il. Bistrice, I. Roglič v Litiji in A. Sabothy v Kostanjevici za Mokronog. — Za sodnega oficijala druge vrste je imenovan K. Šinkovec v Idriji za Ljubljano. — Za sodne kanceliste so imenovani: F. Matekovič v Trebnjem za Zatičino, J. Majerčič v Ljubljani za Radovljico, L. Magolič v Cerkljah za Litijo, A. Roš v Ljubljani za Kranj, F. Lorber v Hrastniku za Kamnik, Jos. Mesner v Ljubljani za Kamnik in J. Hrast v Trstu za Brdo —

— Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 5. — 25. novembra poslali: Č. g. Avguštin Skočir, kurat v Gradcu, 5 gld. za mesec november. — Prijateljska družba v Ogulinu 4 gld. 20 kr. — Podružnica v Železnikih po g. J. Demšarju 30 gld. — Č. g. Ivan Hladnik, kurat na Gočah pri Vipavi, 2 gld. — Podružnica za Št. Kancijan in okolico na Kor. 23 gld. 35 kr. — Slavna posojilnica v Cerknici 10 gld. — Ženska podružnica v Cerknici po g. Mariji Werli 130 gld. — Ženska podružnica v Idriji po g. Nataiji Šepetavec 50 gld. — G. trgovec Križnik v Motniku 10 gld. 50 kr. — Šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani po gospej Trčkovici 393 gld. 78 kr., iu sicer znaša dohodek od veselice 315 gld. 60 kr. in od zbirk na skupščini 78 gld. 18 kr. — Nekdo z Begunsk-ga za „prešice“ 10 gld. — Podružnica v Laškem Trgu 29 gld. 48 kr. — Vesela družba „pri Cajnarju“ v Stražišču poleg Kranja 1 gld. 32 kr. — Podružnica za Priblo Ves in okolico po g. J. Lipušu 7 gld. — Po g. Josipini Kraigher v Postojini namesto venca na rakev umrlega kanonika Hofstetterja so darovale postojinske gospe 15 gld. — G. Jos. Bresonelli, župan v Činžatu, iz nabiralnika 5 gld. — G. Jos. Korman, blagajnik „Gozdarskega društva pri Sv. Lovrencu v Puščavi“, 10 gld. — Podružnica v Št. Juriju ob juž. žel. po g. J. Čuleku 74 gld. — Moška podružnica v Idriji 30 gld. 37 kr. — Za tako velikodušne podpore vsem prijateljem družbe: slava in hvala! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Mestna hranilnici v Radovljici. V mesecu novembru 1897. je 110 strank uložilo 27427 gld. 40½ kr. 49 strank vzdiguilo 6506 gld. 94 kr. 16 strankam se je izplačalo posojil 10250 gld., stanje ulog 329.707 gld. 31½ kr. denarni promet 68.421 gld. 63 kr.

— Glasbena Matica v Ljubljani praznovala bo 8. decembra t. l. petindvajsetletnico svojega obstanka. Glasbena Matica izda ob tej priliki jubilejsko knjigo, obsezajoči 80 priljubljenih moških zborov, in posebno izvestje o svojem delovanju tekom 25 let. Dne 8. decembra priredi velik koncert kateremu sledi komers.

— Personalna dohodarina in dežele. Po novem davčnem zakonu, se tistim deželam, katere se odreko pravici, pobirati naklade na osobno dohodarino, dovolijo popusti od zemljiškega davka in odkaže se jim primeren znesek od svote treh milijonov gld. Na Kranjskem bo znašal popust od zemljiškega davka 59753 gld., popust od hišnega davka 38654 gld., dežela pa bo dobila iz drž. blagajne 38612 gld. Dežela se bo odpovedala nakladam na personalno dohodarino in postane torej teh dobrot deležna. Najbrž dobi pa še več, ker bodo novi davki več nesli, kakor je preračunjeno.

— **Ilustrovani „Narodni koledar“** za l. 1898, uredil in izdal Dragotin Hribar v Celju, cena elegantno vezanemu izvodu 1 gld., broširanemu 70 kr. po pošti 10 kr. več, je ravno izšel X letnik. Kakor druga leta, se tudi za l. 1898 odlikuje s svojo lepo vsebino, zlasti ga dičijo krasne podobe v barvah. Priporočamo ga prav topto vsaki narodni hiši kot kinč na bralni mizi.

— **Protežiranje nemškutarjev na Kranjskem** je še vedno v najlepšem cvetu in kaže se, da se v kratkem zopet jedenkrat potepta pravičnost. Za mesto profesorja tabišta kompetira mladi dr. Valenta. Kar je nemčurstva na Kranjskem, se peha vse zanj, da bi dobil on to službo in ne izvrstni slovenski zdravnik dr. Defranceschi, dasi je dr. Valenta slovenščine komaj toliko zmožen, kakor kaka postarna zrnščina, katera se je je za silo naučila od svoje dekle.

— **Preločitov istrskega dež. zbora.** „Societa politica istriana“ je izročila poslanski zbornici peticijo, s katero ugovarja preložitvi istrskega dež. zbora iz Poreča v Pulj. Ugovor zagotavlja, da se preložitvi nihče ne ustavlja iz nasprotstva napram Pulju, temveč le iz uvaževanja, da je vsled samovlastne odredbe vlade istrski dež. zakon, ki podaja deželi pravico, da še udeležuje zakonodajstva ter ima tudi pri izpremembah dež. reda važno besedo.

— **Narodni dom v Mariboru**, kateri stoji v Nagyjevih ulicah, je bil minolo soboto dozidan. Prihodnje leto se otvori s primerno slavnostjo.

— **Volila** V Preski umrli župnik Martin Derčar je zapustil precej veliko premoženje. Volil je skoro vse v cerkvene in v dobrodetne namene, tako 1200 gld. za dijaško ustanovo, 5547 gld. družbi sv. Cirila in Metoda, 500 gld. družbi sv. Mohorja, 200 gld. ljubljanski dijaški kuhinji itd.

— **Celovška trgovinska zbornica** se je proti naročilu okrajnega glavarstva, da mora vzprejeti in rešiti v slovenskem jeziku pisano vlogo, pritožila na višjo instance Celovška zbornica menda misli, da je Slovence na Koroškem brezpraven.

— **Uredba učiteljskih plač na Štajerskem.** Štajerski dež. odbor je za prihodnje zasedanje dež. zbora pripravil načrt zakona v uredbi učiteljskih plač. Plače se uredi na podlagi personalno-razrednega sistema, kakor si žele regulacijo plač tudi kranjski učitelji.

— **V pripravljalnici za srednje šole v Gorici**, kjer se slovenskim otrokom siloma vtepa nemščina, vladajo neznosne razmere. Profesorji se trudijo na vso moč, da slovenskim otrokom onemogočijo obisk srednjih šol.

— **Privatni otroški vrtec v Kranju** ustanovi s privoljenjem dež. šolskega sveta okrajni šolski nadzornik v Kranju A. Žumer, kateri bode ta zavod tudi sam vodil.

— **Šola za silo** se ustanovi po sklepu dež. šolskega sveta v Stari Oselci.

— **V Škednju pri Trstu** ustanovila je Kranjska industrijalna družba velike plavže. Ruda se bode dovažala iz Azije. Delo v teh novih plavžih se je začelo začetkom tekočega tedna.

— **Demonstracije.** Povodom odstopa grota Badenija so bile v Celju in v Celovcu demonstracije. V Celovcu so srednješolski dijaki pred mestnim magistratom prepevali Die Wacht am Rhein, sekundirali pa so jim c. kr. uradniki, veliki izgredi so bili tudi na Dunaji in v Gradcu, zlasti pa v Pragi, kjer je vlada razglasila preki sod.

— **Potres.** je bil dne 22. novembra v Kamniku in sicer zvečer ob 1/2 9 uri. Treslo se je precej močno in čulo se je tudi podzemsko bobnenje.

— **Skrivnostna smrt.** Posestnik Lamut z Griča v Črnomaljskem okraju odpravil se je v gozo drva sekati, svojemu sinu pa je naročil, naj pride z vozom za njim. Sin je pač našel nasekana in pripravljena drva, očeta pa ne. Našli so

ga šele drugi dan v gozdu vstreljenega. Kdo pa je vstrelil oni zakaj, še ni pojasnjeno.

— **Otroci — požigalci.** V Padežu v mokronoškem okraju so se otroci igrali z žveplenkami in zanetili ogenj, kateri je vpepelil poslopja treh posestnikov. Škoda znaša 6000 gld.

— **Nesreča** V Majdičevem mlinu v Kranju je ponesrečil mizar E. Koblar in sicer vsled lastne neprevidnosti. Padla je nani dvigalica in ga tako pobila, da je naslednji dan umrl.

— **Italijanska sodba o naši vojni mornarici.** Italijanska ilustrovani list „L'Illustrazione italiana“ pravi v nekem članku, posvečenem vojni mornarici nemški: Organizacija vojne mornarice nemške je previdna in popolna, skoraj tako, kakor je vojna mornarica avstro-ogerska, ki je prva na svetu, kajti ni je mornarico, ki bi bila bolj popolna, bolje skladna, bolj izborno organizovana, nego si jo je — v razmerju nje sredstev — ustvarila Avstro-Ogerska. Mala mornarica, ali velike vojaške veljave. Tako sodi italijanski list o naši vojni mornarici, torej list naroda, ki ima gotovo tehničnih razlogov, da bi gledal po strani razvoj naše mornarice. Na to smemo biti ponosni. Sosebno pa smemo biti ponosni mi Jugoslovani, kajti mi — naša kršna Dalmacija in naše slovansko Primorje smo ono skladišče, ki zalaga našo v jno mornarico materijalom, na katerega izbornosti sloni nje svetovnoslavno ime. Tudi to treba zabeležiti sedaj pa sedaj ter podtikati pod nos onim, ki nočejo pripoznati za nobeno ceno, kaj smo mi Slovani za avstrijsko državo! Taka dejstva so bolj prepričevalna, nego vsi dvanajsturni govora nemškega Lecherja.

— **»Nova bolezen«** V Brdih na Goriškem se je pojavila neka bolezen, ki je podobna koleri. V neki vasi tega okraja je zbolelo 40 oseb na tej bolezni, tri osebe so umrle. Nekateri menijo, da je temu krivo novo vino, ker se je letos škropilo v nenavadni meri z bakreno snovjo, katera je strupena.

— **Amerikanske pretiranosti** Pred nekaterimi dnevi smo poročali, da so Amerikanci že pričeli za svojo kupčijsko reklamo zlorabljati posvečeni kraj pokopališča. Danes podajamo svojim čitateljem črtico o načinu, kakove pretiranosti je vvedla ameriška moda za slučaj smrti in pogrebov. Američanke hočejo imeti posebno toaletto, v kateri jih je, ko so umrle, položiti na mrtvaški oder. Za to svrho je jel izhajati poseben časopis s prilogo slik o mrtvaških sprevedih. Deklica, ki je umrla v cvetu svoje dobe, hoče ležati na mrtvaškem odru v najlepši plesni toaleti z vsem možnim nakitom, s pahljačo v roki in krasno frizuro na glavi. Seveda zahtevajo tudi starejše za-se kaj posebnega. No, Slovenke bi rekle: brrrr! Američankam je pa to morda že celo v zabavo po smrti.

— **Uzor-mesto.** Neki belgijski bogataš je nakupil 12 hektarov sveta, z namenom, da sezida ondi uzorno katoliško mesto. Mestu bode ime „Sint Maria“ in bode lepo zidano, lepe hiše z vrtovi in široke gladke ceste, uzorne delavnice, šole, cerkve in zavodi. Prebivalci mesta morajo biti uzorljudje, sicer se jih ne bode trpelo v mestu; za svoje potrebnosti morajo kupovati blago samo v domačem mestu. Obveznosti bodo strogo po katoličanskem načrtu, a poleg tega bodo tudi plače izborne. Z jedno besedo: „Sint Maria“ bode mesto, kakršnega še ni na svetu.

— **Potresi na Češkem.** Letos si je menda ravno deželo češko izbral potres za svoje „delovanje“. Zaporedoma se čujejo glasovi o močnih sunkih na raznih krajih Češke. V noči od 16. na 17. t. m. se je primeril zopet močan potres v krajih Asch, Falknov in Karlove vari.

— **Nesreča v cirkusu.** V Bruselju se je pripetila v cirkusu velika nesreča. Neka dama od cirkusa je stopila v kletko, kjer so bili zaprti Levi. Levinja je skočila na žensko in jo je razmesarila tako, da je umrla vsled tega,